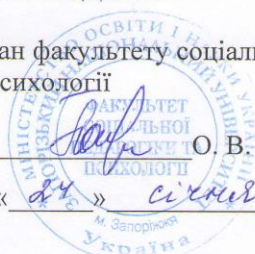

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки
та психології

О. В. Пономаренко
« 24 » січня 2024

ДОШКІЛЬНА ЛІНГВОДИДАКТИКА
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 012 «Дошкільна освіта»

освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»

Укладачі: Сиваш С. В., к. пед. н., доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
Курінна А. Ф., к. пед. н., доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та
початкової освіти

Протокол № 6 від “31” січня 2024 р.
Завідувач кафедри дошкільної та початкової
освіти

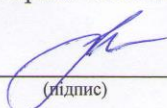

(підпис) Сущенко Л. О.
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол № 6 від “24” січня 2024 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціальної педагогіки та
психології

(підпис) Турбар Т. В.
(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Курінна А. Ф.
(ініціали, прізвище)

2024 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 4	Вибіркова	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Загальна кількість годин – 120	Семестр:	
Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»	Змістових модулів – 6	4-й	4-й
		Лекції	
		24 год.	6
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 12	24 год.	6
		Самостійна робота	
		72 год.	108 год
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Дошкільна лінгводидактика» є озброєння майбутніх фахівців теоретичними знаннями, лінгвістичними, лінгводидактичними, психофізіологічними засадами навчання рідної мови та формування професійно-мовленнєвої компетентності щодо розвитку мовлення дітей дошкільного віку, навчання їх рідної мови, виховання мовленнєвої культури відповідно до державних стандартів вищої школи та Базового компонента дошкільної освіти України.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Дошкільна лінгводидактика» є :

- *теоретико-методологічні* – знання наукових філософських, психологічних, природничих засад побудови методики навчання рідної мови в дошкільному закладі;
- *лінгвістичні* – озброєння студентів науковими знаннями з мовознавства, які є обов'язковою умовою ефективності розробки навчальних технологій мовленнєвої діяльності та спілкування дітей дошкільного віку з кожного розділу методики;
- *когнітивні* – ознайомлення майбутніх вихователів з Базовим компонентом дошкільної освіти, державними програмами: програмою виховання і навчання дітей від 2 до 7 років «Дитина», програмою розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» та ін.; навчально-методичними, методичними посібниками з розвитку мовлення, навчання дітей рідної мови на різних етапах дошкільного дитинства;
- *лінгводидактичні* – озброєння студентів знаннями з методики розвитку мовлення і навчання рідної мови дітей від народження до 6 (7) років;
- формування у дітей дошкільного віку системи лінгводидактичних знань, умінь і навичок;
- *проективно-прогностичні* – формування у студентів умінь і навичок, планування різних видів роботи з розвитку мовлення, навчання мови, виховання мовленнєвої культури в різних вікових групах дошкільного навчального закладу;
- *корекційні* – прищеплення студентам навичок коригування відхилень і вад у мовленні дітей, що виникли за різних причин.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей раннього і дошкільного віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій і фахових методик дошкільної освіти, та характеризується комплексністю та невизначеністю умов	Методи: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні; словесні. Контрольні заходи: тестування
КЗ 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 6. Здатність до міжособистісної взаємодії. 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. 9. Здійснення безпечної діяльності.	Методи: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні; словесні. Контрольні заходи: тестування
КС 1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. 2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). 3. Здатність до розуміння природи і психологічних закономірностей розвитку в дітей раннього і дошкільного віку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій. 5. Здатність до розуміння природи і психолінгвістичних закономірностей розвитку в	Методи: проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; практичні, творчі завдання; інтерактивні, складання конспектів, розробка та створення дидактичних вправ. Контрольні заходи: виконання практичних завдань.

дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими з урахуванням актуальних лінгвометодик. 6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки. 7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).	
КС 11. Здатність до розуміння природи і психологічних закономірностей формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності. 12. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва. 14. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо- мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку з урахуванням особливостей компетентнісного, діяльнісного, інтегративного підходу та застосування ігрових методів в організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. 19. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; використовувати сучасні цифрові ресурси в освітньому середовищі закладу дошкільної освіти для розв'язання навчально-виховних та професійних задач. 20. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами в відкритому лінгвориторичному просторі сучасного закладу дошкільної освіти. 21. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.	Методи: проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; практичні, творчі завдання; інтерактивні, розробка та складання конспектів занять, бесід, вікторин, словесних дидактичних ігор. Контрольні заходи: виконання практичних завдань.
ПР	Методи: пояснювально-ілюстративні, репродуктивні; словесні. Контрольні заходи: тестування

2. Інтерпретувати зміст і вимоги Базового компонента дошкільної освіти та варіативних програм дошкільної освіти, рекомендованих МОН України, обирати адекватні методики для їх забезпечення. 7. Усвідомлювати цілі спільної діяльності і способів їх досягнення у співпраці та взаємодії. 8. Володіти вміннями і навичками, необхідними для реалізації Базового компонента дошкільної освіти та чинних освітніх програм; визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності. 9. Організовувати свою діяльність і діяльність колективу ЗДО з метою розвитку й побудови його освітньої діяльності на правових і демократичних засадах. 10. Дотримуватися норм державної мови у спілкуванні й організації взаємодії з дітьми та іншими суб'єктами освітнього процесу в системі дошкільної освіти. 11. Вміти використовувати сучасні кваліметричні методики діагностування дітей дошкільного віку: обдарованих дітей; дітей, які розвиваються в нормі; дітей з особливими потребами; оцінювати особистісні досягнення кожної дитини; враховувати індивідуальні відмінності дітей та розробляти дитиноцентричні творчо-розвивальні, освітньо-розвивальні, корекційно-розвивальні та інші адресно спрямовані технології і методики. 12. Володіти засобами, методами, методиками і технологіями навчання й виховання з метою формування гармонійно розвиненої особистості дитини раннього і дошкільного віку. 13. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку. 14. Володіти методиками психолого-педагогічного супроводу та підтримки розвитку в дітей раннього і дошкільного віку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій; здатність виявляти і оцінювати їх ефективність.	Методи: проблемні, частково-пошукові; практичні (вправи, ігри, тренінги); інтерактивні; методи самоконтролю. Контрольні заходи: виконання практичних завдань.
ПР 16. Володіти вміннями організації і керівництва ігровою (провідною), художньо- мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку з урахуванням особливостей компетентнісного, діяльнісного, інтегративного підходу та застосуванням ігрових методів в	Методи: проблемні, частково-пошукові; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, робота з літературою); методи розвитку критичного мислення. Контрольні заходи: виконання практичних завдань.

організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. 18. Взаємодіяти з дітьми, батьками, колегами, опираючись на різні функції комунікації (інформаційну, пізнавальну, експресивну, управлінську тощо), вдало застосовувати лінгвориторичні вміння й навички	
20. Орієнтуватися в широкому виборі сучасних методик і технологій, доцільно обирати оптимальні засоби педагогічного впливу, нести особисту відповідальність за їх ефективне застосування в освітньому процесі. 21. Креативно мислити відповідно до викликів соціуму, генерувати ідеї, бути рішучим у впровадженні нових стратегій; самостійно підвищувати свою педагогічну і професійну майстерність; використовувати сучасні цифрові технології для особистісного зростання та створення власного іміджу спеціаліста. 22. Брати на себе відповідальність щодо впровадження в практичну діяльність здобутого нового теоретичного і методичного матеріалу. Ініціювати організацію і проведення нових форм методичної роботи з дітьми, батьками, колегами. Сприяти підвищенню їхнього загальноосвітнього та педагогічного рівня, готовності до набуття освіти впродовж життя.	Методи: проблемні, частково-пошукові; словесні (бесіди, дискусії, обговорення, робота з літературою); практичні (вправи, завдання); інтерактивні; методи самоконтролю. Контрольні заходи: тестування, виконання практичних завдань.

Міждисциплінарні зв'язки. Проблематика дисципліни «Дошкільна лінгводидактика» пов'язана з курсами «Дитяча психологія», «Дошкільна педагогіка», «Дитяча література», «Вікова фізіологія і валеологія», «Конфліктологія».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія становлення та розвитку дошкільної лінгводидактики.

Основні напрямки розвитку мовлення дітей раннього та дошкільного віку

Тема 1. Теоретичні засади дошкільної лінгводидактики

Ключові поняття. Дошкільна лінгводидактика як наука. Об'єкт, предмет, зміст, завдання дошкільної лінгводидактики як навчальної дисципліни.

Тема 2. Мета, завдання, зміст, засоби, форми, методи, прийоми, закономірності та принципи розвитку мовлення дітей

Мета і завдання дошкільного закладу з розвитку мовлення і навчання дітей рідної мови. Засоби розвитку мовлення. Форми навчання рідної мови. Методи і прийоми розвитку мовлення дітей. Методика застосування карт розумових дій. Закономірності розвитку мовлення дітей. Принципи навчання дітей рідної мови.

Змістовий модуль 2. Історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики

Тема 3. Історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики

Становлення і розвиток дошкільної лінгводидактики в Україні в ХІХ – І пол. ХХ століття (К. Ушинський, І. Срезневський, С. Русова, І. Огієнко та ін.). Лінгводидактичний

аспект педагогічної спадщини В. Сухомлинського. Становлення і розвиток дошкільної лінгводидактики в зарубіжних країнах та у Росії (Я. Коменський, В. Одоєвський, Є. Водовозова, Є. Тихєєва, Є. Фльоріна та ін.). Новітні дослідження з проблем дошкільної лінгводидактики в Україні.

Тема 4. Становлення і розвиток мовлення дітей раннього та дошкільного віку

Загальна характеристика мовленнєвого розвитку на етапі раннього дитинства. Розвиток мовлення у дітей першого-другого років життя.

Необхідність спілкування майбутньої матері у перинатальному періоді. Значення мови в розвитку дітей раннього віку. Необхідність цілеспрямованого керівництва розвитком мовлення дітей з боку дорослих.

Змістовий модуль 3 Методика формування граматичної будови мовлення у дітей

Тема 5. Виховання звукової культури мовлення та словникова робота в дошкільному закладі

Система роботи з виховання звукової культури мовлення. Формування правильної вимови звуків; розвиток фонематичного слуху, мовного дихання, дикції, сили голосу, інтонації.

Тема 6. Методика формування граматичної будови мовлення у дітей

Загальне поняття про граматичну будову мовлення у дітей дошкільного віку. Особливості засвоєння граматичної будови мови дітьми раннього та дошкільного віку. Сучасні дослідження. Дитяче словотворення, його характеристика. Методика формування граматичної правильності мовлення у дітей. Методика розвитку виразності та образності мовлення.

Змістовий модуль 4. Методика розвитку зв'язного мовлення та організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей

Тема 7. Поняття зв'язного мовлення. Методика розвитку діалогічного та монологічного мовлення

Поняття зв'язного мовлення та його види. Розвиток зв'язного мовлення у дошкільників (Г. Леушина). Методика розвитку діалогічного мовлення. Розмовне мовлення в дитячому садку. Бесіда – основний метод діалогічного мовлення. Види бесід. Методика розвитку монологічного мовлення. Форми монологічного мовлення. Види занять з розповідання. Методи і прийоми навчання дітей монологічного мовлення. Навчання дітей творчої розповіді. Види й тематика розповідей. Методика стимулювання словесної творчості. Сучасні дослідження проблеми розвитку зв'язного мовлення у дошкільників.

Тема 8. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей

Змістова характеристика художньо-мовленнєвої діяльності. Методика ознайомлення дітей з малими фольклорними жанрами. Види занять з казкою. Методика використання казок у різних вікових групах. Особливості сприймання і розуміння дітьми змісту художніх творів. Методика читання дітям художніх творів. Види бесід після художнього читання.

Змістовий модуль 5. Сутність мовленнєвої підготовленості дітей до школи

Тема 9. Методика ознайомлення дітей з поняттям «склад», «наголос», «наголошений склад». Методика ознайомлення дітей з поняттями «слово», «речення», навчання дітей звукового аналізу слів

Методика ознайомлення дітей з поняттями «слово», «речення». Психологічна та фізіологічна сутність процесів читання і письма. Аналітико-синтетичний метод навчання грамоти. Методика навчання тем «Склад», «Наголос», «Наголошений склад». Дидактичні

принципи навчання грамоти та використання наочності. Дидактичні вимоги до занять з грамоти. Методика навчання дітей звуковому аналізу слів.

Тема 10. Сутність мовленнєвої підготовленості дітей до школи

Поняття "наступність", "перспективність" та "спадкоємність" їх сутність і специфіка в організації навчально-мовленнєвої діяльності ДНЗ і початкової школи. Методи і прийоми забезпечення наступності і перспективності з навчання дітей та учнів рідної мови. Характеристика мовленнєвої готовності дітей до навчання у школі російськими та українськими вченими. Компоненти мовленнєвої готовності дітей до навчання у школі. Базовий компонент дошкільної освіти про види компетенцій випускника дошкільного закладу в галузі мовленнєвого розвитку.

Змістовий модуль 6. Теоретичні засади підготовки дітей до навчання елементів грамоти

Тема 11. Теоретичні засади підготовки дітей до навчання елементів грамоти

Погляди вітчизняних вчених на час початку навчання грамоти (К. Ушинський, В. Сухомлинський). Короткий історичний огляд методів навчання грамоти у зарубіжній педагогіці (Монтессорі, Макіндер, Жакото). Методика навчання дітей звукового аналізу слів (за дослідженнями Д. Ельконіна й Л. Журової). Етапи початкового навчання читання (Д. Ельконін).

Тема 12. Актуальні проблеми розвитку мовлення й навчання рідної мови в дошкільному віці

Формування оцінно-контрольних дій під час розвитку мовлення дітей дошкільного віку. Функції та особливості оцінно-контрольних дій у навчально-мовленнєвій діяльності. Умови переходу зовнішньомовленнєвих дій у внутрішньомовленнєві. Поетапне формування оцінно-контрольних дій у дітей під час ігор та ігрових завдань. Організація професійно-мовленнєвого спілкування вихователя з дітьми.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години					Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин	Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
			о/д ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	8/0	4		4		7	13	4	6	10
2	15	8/2	4	2	4		7	13	4	6	10
3	15	8/4	4	2	4	2	7	13	4	6	10
4	15	8/2	4	2	4		7	13	4	6	10
5	15	8/2	4		2	2	7	13	4	6	10
6	15	8/2	4		2	2	7	13	4	6	10
Усього за змістові модулі	90	48/12	24	6	24	6	42	78	24	36	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30						30	30	20	20	40
Загалом			120							100	

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Лекція № 1. Теоретичні засади дошкільної лінгводидактики	2	
	Лекція № 2. Мета, завдання, зміст, засоби, форми, методи, прийоми, закономірності та принципи розвитку мовлення дітей	2	
2	Лекція № 3. Історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики	2	2
	Лекція № 4. Становлення і розвиток мовлення дітей раннього та дошкільного віку	2	
3	Лекція № 5. Виховання звукової культури мовлення та словникова робота в дошкільному закладі	2	
	Лекція № 6. Методика формування граматичної будови мовлення у дітей	2	2
4	Лекція № 7. Поняття зв'язного мовлення. Методика розвитку діалогічного та монологічного мовлення	2	
	Лекція № 8. Методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей	2	2
5	Лекція № 9. Розвиток мовленнєвої особистості в дошкільному дитинстві	2	
	Лекція № 10. Сутність мовленнєвої підготовленості дітей до школи	2	
6	Лекція № 11. Теоретичні засади підготовки дітей до навчання елементів грамоти	2	
	Лекція № 12. Актуальні проблеми розвитку мовлення й навчання рідної мови в дошкільному віці	2	
Разом		24	6

5. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4

1	ПЗ № 1. Основи дошкільної лінгводидактики як науки	2	
	ПЗ № 2. Мета, завдання, зміст, засоби, форми, методи, прийоми розвитку мовлення дітей	2	
2	ПЗ № 3. Історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики	2	
	ПЗ № 4. Завдання, зміст, засоби, форми, методи і прийоми розвитку мовлення дітей	2	
3	ПЗ № 5. Виховання звукової культури мовлення у ранньому та дошкільному віці. Особливості звуковимови дітей у різних вікових групах	2	
	ПЗ № 6. Теорія і методика розвитку словника дітей	2	2
4	ПЗ № 7. Теорія і методика формування граматично правильного мовлення	2	
	ПЗ № 8. Теорія та технології розвитку зв'язного мовлення	2	
5	ПЗ № 9. Особливості розвитку діалогічного та монологічного мовлення дітей	2	
	ПЗ № 10. Методика читання дітям художніх творів	2	2
6	ПЗ № 11. Теоретико-методичні підходи до навчання дошкільників елементів грамоти. Підготовка руки дитини до письма	2	2
	ПЗ № 12. Підготовка руки дитини до письма	2	
Разом		24	6

6. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання**	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: теоретичні засади дошкільної лінгводидактики; мета, завдання, зміст, засоби, форми, методи, прийоми, закономірності та принципи розвитку мовлення дітей	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 балів (6 питань)	4
	Практичне завдання: особливості мовленнєвої поведінки хлопчиків та дівчаток	Вимоги до виконання та оформлення: на основі опрацьованого матеріалу вкажіть особливості мовленнєвої поведінки хлопчиків і дівчаток, показники введіть у таблицю	<i>5 балів</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. <i>4 балів</i> отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; <i>2-3 балів</i> отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; <i>1 бали</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, без творчого підходу, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення <i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання	6

			та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			10
2	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: історичний огляд становлення і розвитку дошкільної лінгводидактики; становлення і розвиток мовлення дітей раннього та дошкільного віку	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 балів (6 питань)	4
	Практичне завдання: скласти порівняльну характеристику поглядів науковців на мовленнєвий розвиток дітей	Вимоги до виконання та оформлення: скласти порівняльну характеристику поглядів та положень науковців (К. Ушинського, І. Срезневського, С. Росової, І. Огієнка та ін.) щодо мовленнєвого розвитку дітей. Дані ввести в таблицю, зробити висновок	<i>5 балів</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. <i>4 балів</i> отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; <i>2-3 балів</i> отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; <i>1 бали</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, без творчого підходу, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення <i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	6

Усього за ЗМ 2 контр. Заходів	2			10
3	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: поняття зв'язного мовлення. Методика розвитку діалогічного та монологічного мовлення; методика організації художньо-мовленнєвої діяльності дітей	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 балів (6 питань)	4
	Практичне завдання: анотація на статтю	Вимоги до виконання та оформлення: створити анотацію на статтю, яка стосується проблем теорії і методики формування граматично правильного мовлення у дітей дошкільного віку	5 балів отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. 4 балів отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; 2-3 балів отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бали отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, без творчого підходу, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання	6

			та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			10
4	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: розвиток мовленнєвої особистості в дошкільному дитинстві	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 балів (6 питань)	4
	Практичне завдання: розробити конспект заняття	Вимоги до виконання та оформлення: розробити конспект заняття з навчання розповіді за картиною (вікова група за вибором)	<i>4 балів</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. <i>3 балів</i> отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; <i>2 балів</i> отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; <i>1 бали</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, без творчого підходу, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення <i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	6
Усього за ЗМ 4 контр.	2			10

заходів				
5	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: сутність мовленнєвої підготовленості дітей до школи	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 балів (6 питань)	4
	Практичне завдання: розробка та складання конспекту етичної бесіди після читання художнього твору	Вимоги до виконання та оформлення: розробіть та складіть конспект етичної бесіди, яку можна було б провести після читання художнього твору	<i>4 балів</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. <i>3 балів</i> отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; <i>2 балів</i> отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; <i>1 бали</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, без творчого підходу, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення <i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	6
Усього за ЗМ 5 контр. заходів	2			10
6	Теоретичне завдання: тестування	Питання для підготовки: теоретичні засади підготовки дітей до навчання елементів грамоти	За кожен правильну відповідь студент отримує 0,5 балів (6 питань)	4

	Практичне завдання: створення дидактичної гри	Вимоги до виконання та оформлення: створити дидактичну гру для ознайомлення дошкільників з літерами, складами, словами	<i>4 балів</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання, виявив творчий підхід до його виконання та представлення; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища і факти, виявляти й відстоювати особисту позицію. <i>3 балів</i> отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням), відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; <i>2 балів</i> отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, стереотипно, за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; <i>1 бали</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, без творчого підходу, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення <i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття	6
Усього за ЗМ 6 контр. заходів	2			10
Усього за змістові модулі контр. заходів	12			60

7. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання: підсумкове тестування	Питання для підготовки: див.Moodle	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	20
	Практичне завдання: оформлення портфоліо	Оформлення картотеку дидактичних ігор з сенсорного розвитку дітей дошкільного віку у вигляді портфоліо	-змістовність; (5б.) -якість виконання самоаналізу (5б.); -оригінальність (5б.); -творче оформлення (5 б.).	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

8. Рекомендована література

Основна:

1. Богуш А. М., Гавриш Н. В. Дошкільна лінгводидактика : Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. Вид. 2-ге, доповнене. Київ : Видавничий дім «Слово», 2015. 704 с. URL : https://library.megu.edu.ua:9443/jspui/bitstream/123456789/1679/1/bogush_a_m_doshkil_na_lingv_odidaktika_teoriya_i_metodika_nav.pdf (дата звернення: 18.01.2024).
2. Богуш А., Маліновська Н. Методика розвитку мовлення та навчання рідної мови дітей раннього і дошкільного віку : підручник для учнів педагогічних коледжів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Київ : Видавничий дім 2слово2, 2021. 336 с.
3. Загородня Л. П., Тігаренко С. А. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу : навчальний посібник. 2-ге вид. Суми : Університетська книга, 2021. 319 с.
4. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / НАПН України. Київ : ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.

Додаткова:

1. Батіг К. Формування словесної творчості дітей старшого дошкільного віку. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник Матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми, 2021. С. 25-29.
2. Беленька Г. В., Товкач І. Є. Як весело й цікаво підготуватися до прогулянки. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 5. С. 24-29.
3. Богуш А. Вибрані науково-педагогічні статті / Упоряд. Л. В. Калуська / За заг. ред. А. М. Богуш. Тернопіль : Підручники і посібники. 2019. 304 с.
4. Бруньова К., Харькова Є. Значення ігрової діяльності у розвитку словесної творчості дітей старшого дошкільного віку. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник Матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми, 2021. С. 32-36.
5. Гавриш Н., Крутій К. Як змінювалися підходи до розвитку мовлення дітей. *Дошкільне виховання*. 2019. № 10. С. 7-10.
6. Гавриш Н., Крутій К. Як змінювалися підходи до розвитку мовлення дітей. *Дошкільне виховання*. 2019. № 10. С. 7-10.
7. Ємець А. А., Коваленко О. М. Навчаємо дошкільників переказувати. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 144 с.
8. Кіреєва І. Казкотерапія в розвитку мовленнєвої діяльності дітей. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник Матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми, 2021. С. 176 - 179.
9. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / НАПН України. Київ : ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с.
10. Крутій К. Навчання української мови дітей дошкільного віку: теорія і практика. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2000. 156 с.
11. Крутій К. Навчання української мови дітей дошкільного віку: теорія і практика. Запоріжжя : ТОВ «ЛІПС» ЛТД, 2000. 156 с.

12. Лаврик О. Мовленнєва компетентність як педагогічна категорія та її специфіка в старшому дошкільному віці. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник Матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми, 2021. С. 97 -101.
13. Рибець Т. Роль індивідуального підходу до навчання грамоти дітей старшого дошкільного віку. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник Матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми, 2021. С. 114 -117.
14. Скарбничка ігор для розумних батьків і кмітливих дітлахів / укл.: К. Крутий, Н. Маковецька. Запоріжжя : ЛППС, 2000. 204 с.
15. Ткаченко Т. Дитячий фольклор як засіб розвитку словника дітей раннього віку. *Дошкільна і початкова освіта: реалії та перспективи*: збірник Матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, магістрантів та молодих науковців. Суми, 2021. С. 125 -128.
16. Товкач І. Художньо-мовленнєва діяльність дітей: організаційні аспекти. *Палітра педагога*. 2018. № 2. С. 3 -7.
17. Товкач І. Є. Розуміння й усвідомлення дітьми старшого дошкільного віку мовлення як психолінгвістичні феномени. *Актуальні проблеми психології*. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. Том 4. Психологія розвитку дошкільника. Випуск 16. 2020. С. 195-209. URL : <http://www.apppsychology.org.ua/index.php/ua/arkhiv-vydannia/tom-4/vipusk-16-2020> (дата звернення: 15.01.2024).
18. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / О. П. Аксьонова, А. М. Аніщук, Л. В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О. Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 488 с.

Інформаційні джерела:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini/> (дата звернення: 05.01.2024).
2. Всеукраїнський науково-методичний журнал «Дошкільне виховання». URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/suchasne-doshkillya-pid-krilami-zahistu/vseukrayinskij-naukovo-metodichnij-zhurnal-doshkilne-vihovannya> (дата звернення : 09.01.2024).
3. Дистанційна платформа для навчання, саморозвитку та отримання допомоги й перевіреної інформації. URL : <https://mon.gov.ua/ua/news/distancijni-platforni-dlya-navchannya-samorozvitku-ta-otrimannya-dopomogi-j-perevirenoyi-informaciyi> (дата звернення : 09.01.2024).
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/> (дата звернення: 10.01.2024).
5. Національна освітня інтернет-платформа. URL : <https://vseosvita.ua/> (дата звернення : 05.01.2024).
6. Платформа розвитку дошкільнят «НУМО».. URL : <https://numo.mon.gov.ua/> (дата вернення : 05.01.2024)
7. Сайт Інституту модернізації змісту освіти. URL : <https://imzo.gov.ua/osvita/doshkilna-osvita/programno-metodichne-zabezpechennya/> (дата звернення : 15.01.2024).
8. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL : <https://imzo.gov.ua/osvita/doshkilna-osvita/programno-metodichne-zabezpechennya/> (дата звернення : 11.12.2023).
9. Сайт Українського інституту розвитку освіти. URL : <https://uied.org.ua/> (дата звернення: 05.01.2024).
10. Сторінка курсу «Дошкільна лінгводидактика» на платформі Moodle ЗНУ. URL : <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=8989> (дата звернення : 16.01.2024).